

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Cena: Posamezna štev. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190

Leto VI. - Štev. 32

Gorica - 12. avgusta 1954 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Po desetih mesecih

Trst, 10. avg. 1954.

Dne 8. avgusta je minilo deset mesecev, odkar so Združene ameriške države in Velika Britanija formalno prelomile mirovno pogodbo, ki je ustanovila Svobodno tržaško ozemlje, ter sklenile izročiti področje A v upravo Italiji. Od takrat se nam godi kot tistemu slovitemu zločincu v Kaliforniji, ki so ga obsodili na smrt v plinski celici, pa so s smrtno izvršitvijo odlašali celih šest let. Kot tisti mož je bilo tudi naše Svob. tržaško ozemlje na tem, da se smrtna obsodba prav te dni izvrši, pa smo kljub temu ostali še živi. Bogve, kako dolgo bodo še odlašali z uničenjem in pokopom naše male države. Tržaškim Slovincem je tudi težko razumljivo, kaj je odvzelo prej tako bojevitemu maršalu Titu vsako odporno silo, da je v bistvu pristal na določitev obeh anglosaških zapadnih držav z dne 8. oktobra, proti kateri je lansko leto mobiliziral svojo oboroženo silo ter grozil, da vkoraka na Veliki trg tržaškega mesta. Temu je morda krivo težko gospodarsko stanje jugoslovanske države in želja, s popustljivostjo napram italijanskim zahtevam spet izprostiti dolarsko pomoč ameriških petičnih stricov. Lansko leto je kljub jugoslovanskemu komunističnemu režimu videlo mnogo tržaških Slovincov v maršalu Titu legendarnega junaka, ki koraka na pomoč svojemu ljudstvu, zato je letos razočaranje toliko večje.

NEKAJ DEJSTEV

Škoda pa bi bilo, če bi prezrl v tem za nas malo zavidljivem položaju nekaj zanimivih dejstev. Te dni mi je rekel neki italijanski somešan, ki dobro pozna razpoloženje mestnega prebivalstva: Ko so v mestnem svetu predlagali plebiscit za rešitev tržaškega vprašanja, in sicer plebiscit z dvojno možnostjo: ali za Italijo ali za Jugoslavijo, je zelo modro predlagal vaš svetovalec dr. Agnetto plebiscit s trojno možnostjo: za Italijo, za Jugoslavijo ali za Svobodno tržaško ozemlje. Brez dvoma bi večina prebivalstva glasovala za tretjo možnost. — Brez dvoma se krog političnih voditeljev, ki so za sporazum, katerega napovedujejo, zelo krčijo. Edino pravično bi bilo, da bi v dobi demokracije vprašali predvsem za mnenje tržaško prebivalstvo, ali soglašajo s »provizoričnim razdelitvijo teritorija, po kateri bi dali področje A Italiji, področje B Jugoslaviji. Tržičani bi tak sporazum skoro soglasno zavrgli. O tem je ves svet prepričan. Prav zato pa ne bodo vprašali Tržičanov, kaj mislijo o svoji bodoči usodi.

ZACASNOST SPORAZUMA

Druga zanimiva ugotovitev je ta, kaj si Italijani sami mislijo o »zacasnosti tega sporazuma. Splošno prepričanje je, da je ta »zacasnost samo formalnega značaja. To pa pomeni, da hoče Italija področje B prepustiti svoji usodi. To se vidi tudi iz tega, da smatrajo Italijani zasedbo področja A za definitivno. Praktično mislijo smatrati to področje za anektirano, to je za del Italije. Italijansko okupacijsko oblast nameravajo pozdraviti kot definitivnega gospodarja. Pri tem pa se ne spomnijo, da bo to slabo odjeknilo na področju B. Čim bolj se bo na področju A poudarjalo, da je tu Italija prav za prav kot gospodar, ne pa upravitelj, tem težje bo naslavljal na Tita kake zahteve glede Kopra in okolice. Zato je tudi nevaren načrt, po katerem bi se skušalo na našem področju ovirati gibanje za neodvisnost. Tako gibanje bi bilo v Trstu edino upravičeno, ker bi bilo v smislu mirovne pogodbe. Vsak dober kristjan bi moral tudi po zasedbi Italije ostati somišljenik gibanja za neodvisnost Trsta v smislu mirovne pogodbe. Če pa bi se ta pravica v Trstu osporavala, potem ne bi bilo nikake podlage, predpisovati Titu, kaj naj počneja v področju B. Edino svobodno in čilo gibanje za neodvisnost bi moglo dvignati upe, da področje B ne bo ostalo za vedno pod Jugoslavijo.

O AVTONOMIJI SLOVENCEV

Mnogo se piše te tedne o avtonomiji, ki jo zahteva Tito za tržaške Slovence. Dolej se je italijanski tisk v Trstu vsaki

taki morebitnosti protivil. Zanimivo izjemo pa je treba pozdraviti pretekli teden v tedniku »Vita Nuova«. Tu slišimo menda prvi glas, ki je taki avtonomiji prijazen. Zelo modro tudi poudarja, da avtonomija za Slovence v Trstu ne sme pomeniti večjo svobodo za titovski pokret. »Sloveno non deve assolutamente diventare sinonimo di titoino«. To je prvič za nas nekaj takega, kar se v italijanskih vrstah ne priznava preveč glasno. Drugič pa je ta opomin silno aktualen. Živimo pod vtisom, da želi

V Guatemali še ni miru

V Guatemali je prišlo pretekli teden zopet do težkih neredov. Oddelki redne vojske so skupno z gojenici vojaške akademije napadli oddelek »osvobodilne vojske«, ki je, kakor znano, strmoglavila Arbenzov filokomunistični režim.

Med redno guatemalsko vojsko in med Armasovo »osvobodilno vojsko« so vladala že od prvega začetka neka nasprotstva. Redna vojska je takoj po zrušitvi Arbenzovega režima zahtevala razpustitev »osvobodilne vojske« in poveljnik Armas je celo obljubil, da bo to storil, a kakor kaže, tega ni izvršil.

V nedeljo 1. avgusta je imela »osvobodilna vojska« veliko zborovanje. Ob tej priliki je bilo veliko njenih bojevnikov odklikovanih, narkar je kakih 600 bojevnikov defiliralo po mestu med burnim pozdravljanjem in vzklikanjem guatemalskega prebivalstva. To je pristaše redne vojske še bolj razkačilo ter dalo povod poznejšim dogodkom.

Drugo jutro so namreč oddelki redne vojske skupno s častniškimi kadeti napadli oddelek »osvobodilne vojske«, ki je tabornil v bolnišnici »Roosevelt«, toda vladno letalstvo je prišlo s svojimi lovci na pomoč »osvobodilni vojski« ter obstreljevalo upornike, katerim pa se je posrečilo zasesti letališče ter izločiti letalstvo iz boja.

Vendar je zmagala pamet in še isti dan je prišlo med obema strankama do premirja. Kot razsodnike

Moskva za novo konferenco

Sovjetska zveza je poslala zapadnim velesilam noto, v kateri predlaga novo konferenco zunanjih ministrov Sovjetske zveze in zapadnih treh velesil. Ta konferenca bi morala biti po sovjetski zamisli nekaka predhodna konferenca ene večje konference, ki so jo Sovjeti predlagali 24. julija. Na tej predhodni konferenci naj bi štiri velesile pripravile teren za poznejšo konferenco o evropskem varnostnem paktu, obenem pa naj bi rešile nekaj vprašanj, ki se tičejo Vzhodne in Zapadne Nemčije. Konferenca naj bi se vršila v avgustu ali septembru.

Zapadni politični krogi so mnenja, da ima tudi ta sovjetski predlog namen preprečiti ali vsaj zadržati potrditev evropske obrambne zveze s strani Francije.

Zapadne tri velesile niso še odgovorile na prvi sovjetski predlog in zdi se, da sploh ne bodo tako kmalu odgovorile, ampak da bodo počakale, da se francoska zbornica izreče prej o evropski obrambni pogodbi. Kakor poročajo časopisi, bo postavil Mendes France vprašanje evropske obr. pogodbe 24. t. m. pred francosko narodno zbornico ter zahteval glasovanje o njem. Pet dni prej pa se bo Mendes France udeležil konference zunanjih ministrov šestih držav, ki spadajo k evropski obr. skupnosti.

sedanji režim v Jugoslaviji krepiti v zamjestvu samo slovenstvo takega kova, kot ga hočejo zgraditi v lastni državi. Z drugo besedo: bodoča slovenska kultura boji komunistična, doma in v celi Evropi. Ali bodo modri evropski državniki naselili tem nakanam? Gotovo nočejo postati vsi tržaški Slovinci ne titovci, ne titovski privesek. Slovensko demokratično gibanje v Trstu je pokazalo z jasnimi dejanji, da ne mara komunističnega varstva. Zato pozdravljamo zahtevo italijanskih somešanov, da bo treba v Trstu dopustiti svobodo gibanja vsem Slovincem, tudi tistim, ki nočejo titovstva.

sta obe stranki izbrali guatemalskega nadškofa in poslanika Združenih držav. V sklenjenem premirju se je vlada obvezala, da ne bo kaznovala upornikov ter da bo razpustila oddelke »osvobodilne vojske«, uporniki pa so se obvezali priznati oblast sedanje Armasove vlade, toda že čez nekaj dni se je položaj zopet spremenil.

Položaj v Tuniziji in Maroku

Francoski ministrski predsednik se je ob svojem znanem obisku v Tunisu ustavil tam le osem ur. Kakor smo že poročali, je v slovesni izjavi naznanil tuniškemu beju, da Francija priznava Tuniziji popolno notranjo avtonomijo. Mendes France je ob tej priliki svetoval tuniškemu beju, naj imenuje novo vlado, ki naj bi skupno z zastopniki Francije določila medsebojne dolžnosti Francije in Tunizije.

Po odhodu francoskega premiera se je začel bej takoj posvetovati z vplivnimi tuniškimi osebnostmi, komu naj bi izročil predsedništvo nove vlade. Slednjič se je odločil ter imenoval za prvega ministra zmernega nacionalista Tahar ben Ammara. Ta je medtem že sestavil novo vlado ter jo zadnje nedeljo predstavil tuniškemu beju. V novi vladi so tudi štirje zastopniki nacionalistične stranke »Neo Destoura«. Za zunanjega ministra je bil imenovan francoski generalni rezident general Boyer de Latour. To imenovanje ni nič izrednega; odkar upravlja namreč Francija tuniški protektorat, postane vsak francoski generalni rezident avtomatično zunanji minister Tunizije, toda tudi njegovo imenovanje mora potrditi tuniški bej.

Medtem so vrstile francoske oblasti vsem zaprtim in konfiniranim nacionalistom popolno prostost. Bourguiba, glavni voditelj neodestourskega gibanja, ki se je nahajal do zadnjega v Franciji, je pozval Francoze in Tunizijce, naj pozabijo na dosedanje boje ter naj se vzdržijo

Guatemalskemu prebivalstvu, ki je naklonjeno »osvobodilni vojski«, ni bil sklenjeni sporazum prav nič po godu. Poleg tega so še razne guatemalske organizacije, kot Trgovska zbornica, Kmetska zveza, Udruženje industrijcev in Udruženje državnih nastavljenecov, poslale vladni junti (odboru) svoje zahteve, med katerimi je bila tudi zahteva, da je treba krivce zadnjega upora strogo kaznovati. Obenem so imenovane organizacije zagrozile, da proglasijo v nasprotnem slučaju splošno stavko. Vse to je seveda položaj vladnega predsednika in voditelja »osvobodilne vojske« znatno zboljšalo.

Poročila zadnjega tedna pravijo, da je dala vlada zapreti sedem uporniških častnikov ter da jih bo postavila pred sodišče pod obtožbo, da so zakrivilji zadnje dogodke, ki so povzročili smrt 27 oseb poleg 70 ranjenecov. Vlada je baje tudi izključila iz redne vojske več častnikov ter jih nadomestila s takimi, na katere se more zanesti.

Tako približno je bilo stanje pretekli teden v Guatemali.

vsakega dejanja, ki bi utegnilo škodovati prijateljstvu obeh narodov.

V Tuniziji so se razmere po proglasitvi notranje avtonomije popolnoma ublažile in pomirile. Vse drugače pa je v Maroku, kjer se nemiri stopnjujejo iz dneva v dan. Zaradi atentatov in nastopov vojaštva in policije je izgubilo zadnje čase več kot sto ljudi svoje življenje. Tudi v Maroku deluje močno nacionalistično gibanje, »Istiklal« po imenu, vendar je med razmerami v Tuniziji in v Maroku precejšnja razlika. Zdi se namreč, da večina maroškega ljudstva in njegovih veljakov ni nasprotna Francozom in da se vršijo sedanji boji predvsem med pristaši sedanjega sultana ter med pristaši odstavljenega sultana Ben Jusefa, ki ga je francoska vlada poslala v preteklem letu na Madagaskar v pregnanstvo.

Kljub temu je jasno, da bo morala Francija upoštevati želje tamošnjega ljudstva po samoupravi. In čim prej to stori, toliko bolj bo zanj. Ko postanejo narodi polnoletni, ko pokažejo, da so zmožni sami sebe vladati, jih je treba rešiti vsakega jeroštva ter jim celo pomagati, da si ustvarijo svojo lastno bodočnost. Če se ta ločitev med matično državo in kolonijo ali protektoratom, kot sta Tunizija in Maroko, izvrši na miren način, tedaj je upanje, da nove države ne bodo pozabile na matično državo in da tudi ne bodo pretrgale gospodarskih, kulturnih in drugih vezi, ki so jih vezale na staro državo.

Sporazum o petroleju

Pretekli teden je perzijska vlada podpisala s konzorcijem osmih petrolejskih družb sporazum o bodoči proizvodnji perzijskega petroleja.

Kakor znano, je iranski parlament že pred tremi leti nacionaliziral ves perzijski petrolej ter zaplenil obenem vse petrolejske naprave v Abadanu, ki so bile last »Anglo-iranske petrolejske družbe«. Od takrat dalje je produkcija petroleja v Abadanu skoro popolnoma prenehala, kar je povzročilo anglo-iranski družbi in perzijski državi velikansko škodo. Nova vlada gen. Zahedija, ki je lansko leto po padcu ministrskega predsednika dr. Mosadeka prevzela vladne posle, je želela rešiti vso zadevo glede petroleja

na miren način. Prišlo je do pogajanj, ki so se pretekli teden s podpisom sklenjenega sporazuma srečno zaključila.

Na podlagi sporazuma ostane po državljene abadanskih petrolejskih vrelcev in njihovih naprav v polni veljavi, vendar bo plačala Perzija »Anglo-iranski družbi« za poddržavljene petrolejske naprave odškodnino v znesku 25 milijonov funtov šterlingov, to je približno 40 milijard italijanskih lir, kar predstavlja baje le nekako desetino vrednosti petrolejskih naprav.

Obratovanje abadanskih čistilnic in proizvodnje petroleja prevzame konzorcij osmih petrolejskih družb, od katerih je pet ameriških, med-

tem ko so ostale tri nizozemskega, francoskega in angleškega izvora. Ameriške družbe so prevzele 40% delnic, anglo-iranska družba ravno toliko, nizozemska 14% in francoska 6% delnic.

Perzijska država bo sprejela polovico čistega dobička, kar bo zneslo v prvih treh letih kakih 570 milijonov dolarjev, to je približno 350 milijard ital. lir, kar je za 17 milijonsko državo, kot je Perzija, nedvomno precej lep državni dohodek. Ta dohodek je izračunan seveda na podlagi predvidene produkcije 67 milijonov ton petroleja v prvih treh letih.

Sklenjeni sporazum bo trajal 25 let, a v njem je tudi določeno, da ga lahko trikrat podaljšajo za pet let.

Sporazum o perzijskem petroleju je velikega gospodarskega in političnega pomena ne samo za Perzijo, ampak tudi za zapadne svobodne narode.

Perzija se je s tem sporazumom opredelila nekako za zapadni svet. Zato so sklenjeni sporazum pozdravili vsi svobodni narodi z velikim veseljem. Predsednik Eisenhower je poslal perzijskemu šahu posebno poslanico, v kateri izraža svoje zadovoljstvo zaradi podpisanega sporazuma ter obenem poudarja, da pomeni sporazum začetek nove dobe gospodarskega napredka in stalnosti za Perzijo.

Napetost med Portugalsko in Indijo

Portugalska ima na zapadni obali Indije tri male kolonije, ki štejejo skupno okoli 600 tisoč prebivalcev ter obsegajo štiri tisoč kv. kilometrov ozemlja. Te kolonije so Goa, Damao in Diu. Nekaj takih malih kolonij ima tudi Francija in sicer na vzhodni obali Indije. Ene in druge kolonije bi hotela imeti Indija zase. Medtem ko misli Francija one kolonije prepustiti Indiji, noče Portugalska o tem ničesar slišati, temveč misli to svojo posest, če bi bilo treba, tudi z orožjem braniti. Zato je spravila zadnje čase precej vojaštva v te svoje kolonije ter se zavarovala zoper vsak morebiten napad od strani indijskih prostovoljskih čet, ki se baje zbirajo na mejah njene ozemlja.

Za Portugalsko se je zavzela Brazilija ter protestirala pri indijskih vladi.

Podpis balkanske zveze

Zadnji ponedeljek (9. avgusta) so zunanji ministri Turčije, Grčije in Jugoslavije podpisali na Bledu pogodbo o Balkanski zvezi.

Pogodba obsega 14 točk ter govori o medsebojni vojaški pomoči, ki si jo bodo tri podpisane države nudile, ako bi bila katera izmed njih napadena. Pogodba upošteva obveznosti, ki jih imajo vse tri države do Združenih narodov ter je obenem popolnoma v skladu z obveznostmi, ki jih imata Turčija in Grčija do Atlantske zveze.

Pogodba predvideva tudi ustanovitev stalne balkanske posvetovalne skupščine, v katero bodo poslale vse tri zaveznice enako število delegatov.

Balkanska zveza bo nedvomno pripomogla k utrditvi miru na Balkanu ter prispevala obenem k okrepitevi zapadnih svobodnih narodov. Jugoslavija je s svojim pristopom k Balkanski zvezi prevzela dejansko del dolžnosti, ki jih imajo članice Atlantske zveze, obenem pa si je zagotovila pomoč za slučaj, ako bi bila kdaj napadena.

Velika despojna moda

Pred skoro sto leti je gorški dopisnik Bleiweisovih Novic poročal v Ljubljano naslednjo vest, ki so jo Novice prinesle 6. junija 1860:

»Tako imenovani »lepi svet« se čedalje bolj širi; obroči ženskih kril so se tudi pri nas na kmete zaplodili. Oče se jezijo, ko vidijo, da obročev na kadéh manjka. — al mati, ki neumnost hčere rada prikriva, se izgovarja, da nič ne ve, kam da so obroči s kadi prišli. In tako vse nič ne pomaga; »moda« je samovladarica, zoper katero je vsaka beseda bob v steno; tako je bilo in tako bo!»

Resničnosti tega zaključka, do katerega je prišel dopisnik Novic, se zavedamo tudi mi, ki smo se namenili spregovoriti besedo o ženski modi. Ne mislimo, da bomo modo spremenili ali naše ženske pregovorili, da ji ne bodo sledile. In vendar ne moremo molčati, da bi ne povedali besede o sedanji poletni ženski modi, in sicer zato, ker se iz morskih kopališč in plesnih dvoran hoče preseliti tudi v cerkve, ki so hiša božja.

Dopisnik Novic toži, da se »lepi svet vedno bolj širi. Mi pa moramo potožiti, da je vedno bolj nag. Dokler se je »lepi svet« samo širil, čeprav na račun obročev pri kadéh, so se jezili samo oče, danes pa se ženski svet razgalja, kot najdeš podobno le pri divjakih v Afriki. Zato to ni več samo stvar mode, temveč je tudi stvar vesti. Moda gor, moda dol, šesta božja zapoved je nad modo in nad njenimi sužnjami. Šesta božja zapoved pa pravi: »Ne nečistuj!« Nečistuje pa ne samo, kdor nesramne reči dela, temveč prav tako tudi, kdor se nesramno oblači. To pa moramo reči o dobrem delu današnjega ženskega rodu. Pustimo, da imajo »cipe« svojo modo in svoje obnašanje, a da gredo za cipami tudi take, ki se štejejo za poštena dekleta in žene, je presenetljivo. Da tak ženski svet sili še v cerkev in celo k sv. zakramentom, presega že vse meje ne samo dostojnosti, nego tudi drznosti. Preteklo nedeljo, 9. pobinkoštno, smo brali v evangeliju, da je Jezus Kristus z bičem izgnal iz templja prodajalce in menjalce. Sedaj se pa godi, da moramo iz cerkve izganjati ženske, ker so nedostojno oblečene. V večjih mestih Italije vidiš ob vhodu v glavne cerkve, zlasti v Milanu in v Rimu, moške, ki imajo to nalogo, da branijo vhod nedostojno oblečenim ženskam. Po naših cerkvah vidiš povsod na stenah nabite table s predpisi, kako naj se verniki obnašajo v cerkvi in zlasti kako naj se ženske oblačijo, ko pridejo v svetišče. In kljub temu jih vidiš, da prihajajo v cerkev kot bi šle na ples ali v kopališče. Marsikdaj jih duhovnik nažene, kot je njegova dolžnost, največkrat pa jih pusti, ker se mu zdi prenerodno, izganjati jih iz cerkve. Ni pa s tem rečeno, da je mesto takim ženskam v cerkvi. Moral bi res priti Kristus in jih izgnati, ker največkrat drugoga ne zaslužijo. Ko greš na delo, oblečeš delovno obleko; ko greš spat, nadeneš nočno haljo; le ko greš v cerkev, misliš, da smeš vanjo razgaljena kot eiganika. To ni več stvar mode, to je pomanjkanje vsakega spoštovanja do hiše božje. To je dvakrat greh.

Ženske, vsaj naše cerkve očuvajte pred vašo nedostojno modo!

Sv. oče v Castelgandolfo

V soboto 31. julija je sv. oče odpotoval v Castelgandolfo, kjer je njegova poletna rezidenca. Tu bo ostal vse poletje. Skupne avdiencie za vernike bodo vsako sredo in soboto zvečer ob 6. uri.

Potovanje sv. očeta je imelo čisto priven značaj in so ga spremljali le njegovi najbližji sodelavci na treh avtomobilih. Vendar so sv. očeta na Trgu sv. Petra in ob poti pozdravljali številni romarji in verniki, ki so zvedeli za njegovo potovanje.

Enakovrednost cerkvene poroke

V Argentini se bodo prihodnji mesec oktober abrali v Kordovi najodličnejši katoliški pravnik, da razpravljajo o družinskem pravu. Med drugim hočejo sprejeti resolucijo in jo priporočiti vladi, naj ima cerkvena poroka tudi civilno veljavo, podobno kot v Italiji po konkordatu. — Sedaj morajo v Argentini sklepati poleg cerkvene tudi civilno poroko.

Deseta nedelja po binkošnih

Tisti čas je povedal Jezus nekaterim, ki so zaupali sami vase, da so pravični, in so druge zaničevali, to priliki: »Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden farizej in drugi cestinar. Farizej se je ustopil in je sam pri sebi tako molil: »Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje: roparji, krivičniki, prešuštniki, ali tudi kakor ta cestinar; postim se dvakrat v tednu, desetino dajem od vsega, kar pridobivam.« — Cestinar pa je od daleč stal in še oči ni hotel povzdigniti proti nebu, ampak se je trkal na prsi in govoril: »Bog, bodi milostljiv meni, grešniku!« — Povem vam: Ta je šel opravičen na svoj dom, oni pa ne; zakaj vsak, kdor se povzuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povšan.«

TA PA ZNA!

Ni vsak za vsako delo enako sposoben. Eden naredi delo z veliko lahkoto, drugi pa z nič manjšo težavo. Eden se loti dela hitro, ve, kje prijeti, drugi hodi okrog dela, ogleduje in premišluje in ne ve, kako začeti.

Pred nekaj leti sem izgubil ključ od omare. Ključavničar se je par kar obrnil in narejen je bil ključ. Spominjam se iz mladih let pritožbe nekega gospodarja. Dal si je napraviti ključ. Ključavničar mu ga je prinesel naslednji dan. Računal mu je en goldinar, dočim so ključji tedaj stali le petino goldinarja. Izgovarjal se je, da ga je delal ves dan. Neroden je bil.

Misijonar Stanko Pavlin med nami

Pretekli teden se je javil na našem uredništvu duhovnik bolj nizke postave, droban, z naočniki, s prvimi srebrnimi lasmi, v najboljših moških letih. Predstavil se je: »Misijonar Stanko Pavlin iz Hong-Konga.«

»Aha, o Vas so pisali Katoliški misijoni, da so Vas izgnali iz Kitajske.«

»So me izgnali in me niso, kakor se vzame. Izgnali so me, ker sem moral zapustiti Šanghaj. Toda sem še vedno na Kitajskem, ker sem se ustavil v angleški koloniji Hong-Kongu.«

»Kakšno službo imate tam?«

»Studijski prefekt sem na tamkajšnjem salezijanskem zavodu.«

»Vi ste torej salezijanec. Kako pa ste prišli na Kitajsko?«

G. misijonar se nasmehne. »Č. g. Filipiču se moram zahvaliti. Ta me je pred 20 leti kot župnik v Grgarju poslal študirat k salezijancem v Turin. Tam sem se takoj oglašil za misijone na Daljnem Vzhodu. Odsel sem na Japonsko, kjer sem bival osem let in se dodobra seznanil z japonsčino, nakar so me poslali na Kitajsko. Tam sem preživel ostalih 12 let svojega misijonskega življenja.«

»Japonsko zasedbo ste torej preživel na Kitajskem.«

»Seveda, bil sem Japoncem za tolmača. Po vojni sem še naprej ostal v Šanghaju, dokler me pred dvema letoma niso komunistične oblasti izgnale. Ustavil sem se v Hong-Kongu, kjer dela ne manjka v naših salezijanskih zavodih.«

»Ali mislite sedaj za zmeraj ostati v Italiji?«

»Tega ne.« odvrne takoj g. misijonar. »Prišel sem le na oddih po 20 letih in pa

Kadar naletimo na večšega delavca, ki nam delo z lahkoto izvrši in dobro, zakličemo: »Ta pa zna!«

Kdo je bolj znal v današnjem evangeliju? Ko so angeli iz nebes gledali dol v tempelj na farizeja in opazovali njegovo ošabno v. denje in govorjenje, so pač zmajevali in šepetali: »Neroden je, ne zna!« Nasprotno so pa cestinarja, ki še oči ni upal dvigniti proti nebu radi svojih grehov, gledali z zadovoljstvom in veselo vriskali: »Ta pa zna!«

Čeprav ni vsak za vsako delo, čeprav ne moremo znati vsako opravilo, vendar moramo eno delo znati vsi, pridobiti si namreč prijateljstvo božje in ga ohranjati.

Ne smemo posnemati farizeja. Ošabnost, domišljavost, samohvala itd. so kot neprodni židovi; božje usmiljenje skozi nje navadne ne pride v srce.

Ošabnim se Bog zoperstavlja.

Bog ljubi resnico, zato je bil naklonjen cestinarju, ki je priznaval svoje grehe, izpovedoval svojo slabost. Iz srca se je kesal. Ni se hvalil, obtoževal se je.

Bodimo tudi mi taki! Ko se zberemo za molitev, ko gremo k sveti maši, ko se pripravljamo za spoved, priznavamo svoje grehe, ponižujemo se pred svetim in vsevednim Bogom, kesajmo se iz srca! To ne velja samo za tiste, ki imajo smrtno grehe, velja za vsakega.

Tako bomo hitro našli ali skovali ključek do božjega srca. Angeli bodo v obilnosti zajemali v tem božjem srcu usmiljenja in milosti in uslišanja za nas. Klical nam bodo veseli: »Vi pa znate!«

Naša mladina na Višarjah

Tudi naši mladi zbori so želeli proslaviti marijansko leto z izrednim romanjem k višarski Materi božji. V ta namen je SKPD iz Gorice organiziralo v dne 8. in 9. avgusta skupno romanje pevskih zborov iz Števerjana, Jamelj, Rupe, Pevne, Štandreža in Gorice, ki so se odzvali v lepem številu.

Najprej so se romarji poklonili Milostni Materi v Vidmu s skupno sveto mašo, katero je daroval č. g. Jože Vidmar. Pri evangeliju je z izbranimi besedami podčrtal pomen romanja in ga srčno priporočil nebeski Materi. Pobožno in ubrano je med sveto daritvijo donela naša Marijina pesem, ki je vzbujala pobožnost še pri italijanskih vernikih.

Z našo narodno pesmijo smo se oglasili v Ukvah med opoldanskim odmorom.

da vidim svojo mater ter brate in sestre, ki so ostali v Grgarju, nato se vrnem zopet v Hong-Kong. Jugoslovanski konzul v Milanu mi je obljubil, da dobim potni list. Zato bom tu v Gorici počakal, da bo pot domov krajša.«

»O, potem Vas pa prosimo, da našim ljudem kaj poveste o misijonih. Slovenci v Gorici so za misijone zelo navdušeni in zanje veliko žrtvujejo. Kadar pride kak misijonar med nas, je dvorana Mar. družbe vedno premajhna.«

G. misijonarju je bilo malo nerodno. Vprašal je: »Ali mislite, da znam dovolj slovenski? Veste, dvajset let nisem govoril po slovensko, ne vem, če mi bo jezik dovolj tekel.«

»Tega se nikar ne bojte. Saj govorite kakor eden izmed nas. Če bi pa kakega izraza ne vedeli, poveste kar po kitajsko; bo še bolj imenitno.«

Tako je bilo sklenjeno, da bo g. misijonar Stanko Pavlin imel še ta mesec misijonsko konferenco s skioptičnimi slikami, potem ko se še nekoliko odpočije in uredi nekatere svoje osebne zadeve. Saj niso mačje solze napraviti pot z ladjo iz daljnega Hong-Konga v Gorico, posebno še ob slabem morju, ki je grozilo, da ladjo požre kot razjarjeni zmaj nedolžno Marjetico.

Ob slovesu je bil g. misijonar vesel, da je po dolgih letih spet govoril s slovenskim duhovnikom v Gorici ter da bo lahko govoril o priljubljenih misijonih tudi slovenskim vernikom, ki jim še nikoli ni govoril. — Mi vsi smo tudi veseli, da imamo zopet med sabo slov. misijonarja, katerega tukaj lepo pozdravljamo in mu želimo, da bi se tu v Gorici in doma v Grgarju počutil brata med brati.

je mogočno donela Marijina pesem združenih zborov.

Prehitro je prišla ura odhoda. Od Matere božje se je poslovil v imenu romarjev č. g. Jože Vidmar; od romarjev, pri višarski kapelici, pa preč. g. župnik Simiz in priporočil, zlasti mladini, naj z veliko ljubeznijo goji versko in narodno pesem.

Po obisku pri belopeških jezerih smo se

zadovoljni in veseli vrnili proti domu.

Vodstvo romanja se lepo zahvaljuje vsem udeležencem za čut skupnosti in medsebojnega soglasja. Posebna zahvala gre oč. duhovnikom, ki so romarje spremljali ter jim bili vedno na razpolago.

Lepo uspelo romanje nam daje upanje, da se bomo še znašli pri Mariji na lepih Višarjah.

Romanje na Tirolsko

Prva slovenska skupina romarjev v svetišču Žalostne Matere božje na gori Weissenstein nad Bocnom.

V nedeljo zjutraj, ko so se peveci odpravljali na Višarje, je skupina 45 romarjev iz Sovedenj, Gaberij, Rupe, Štandreža in Gorice nastopila svojo dolgo božjo pot na goro Weissenstein nad Bocnom. Ob tej priliki so romarji obiskali rojstno hišo sv. Pija X. v Riese in imeli nato sv. mašo na gori Berico pri Vicenzi. Potem so zopet zasedli svojo komodno koriero in hajdi po Tirolski, preko Verone do Desenzana in ob dolgem Gardskem jezeru, skozi Salò, Riva di Garda, Arco, do Tridenta, kjer so si proti večeru ogledali zgodovinske cerkve tridentinskega koncila. Potem pa v večernem hladu do Bocna. Tam smo prenočevali. Drugo jutro potem s koriero po drzno strmih poti v 1500 metrsko višino do vasi Deuschhofen, od tu še 2 uri navkreber do skoro 200 metrske višine, kjer se nahaja svetišče Žalostne M. božje. Tam smo v sinji višini veselo zadihali ob lepi romarski cerkvi iz 16. stoletja, katero upravljajo serviti,

ki imajo tam velik in krasen samostan. Tu smo opravili sv. spoved, prvič je v tej lepi cerkvi zadonela slovenska Marijina pesem in božja beseda. Po daljšem oddihu med skalnatimi dolomitnimi vrhovi smo se poslovili od Žalostne M. B. in odšli zopet v Deuschhofen, kjer smo se odtešali in zopet zasedli koriero ter se odpeljali med petjem in molitvijo po strmih rajdah do Bocna, kjer smo prenočili. V terek smo nastopili povratek proti domu.

Pot nas je peljala v Brixen in Bruneck, do Toblacha, potem pa navzdol do Mizurinskega jezera, Cortina d'Ampezzo, Passo tre Croci, Passo Mauria v Tolmezzo in potem v tih noči skozi Videm domov.

»Take lepe božje poti, združene z obiskom vseh tirolskih lepote še nismo doživeli.« so vzklicali vsi ob zopetnem dohodu v Gorico in se srčno zahvaljevali požrtvovalnemu organizatorju č. g. B. Breclju, župniku iz Sovedenj.

Iz življenja Cerkve

PAPEŽEV OTOK

Otok Sira za šalo imenujejo tudi papežev otok. Nahaja se sredi Cikladov, ki se imenujejo tako zato, ker v obliki venca obkrožajo ta otok. Glavno mesto na otoku se imenuje Hermopolis. Sira imenujejo papežev otok zato, ker je prebivalstvo izredno vdano sv. očetu. Kadar se rodi kak deček, ljudstvo vedno pravi smeje: »Upajmo da postane papež.« Doslej še ni postal nihče papež. Vendar je dal otok Sira od 17. stoletja dalje vsako leto najmanj enega duhovnika in vsakih 25 let enega škofa. Trije od štirih sedanjih katoliških grških prelato so rojeni v Siri. Sedanji otoški škof je msgr. Xenopoulos, ki pripada jezuitski družbi. Njegova stolnica je postavljena na griču v smeri proti Egejskemu morju, pod seboj pa ima 16 drugih cerkva in 5 kapel. Po dolinah in gričih otoka je raztresenih še nadaljnjih 75 preprostih cerkva, ki so pa izredno slikovite. Vnema prebivalstva se je pokazala tudi pri proslavi marijanskega leta. Celotno samolevičarski časopis Augi je obširno opisal romanje k Marijinemu svetišču, na katero so šli vsi, tudi bolniki; ki so jih naložili na mule in osle. Na poti so molili rožni venec in se ustavili pri vsaki skrivnosti s prošnjo: Kraljica miru, prosiš za nas!

UREDITEV SVETIH KRAJEV

Londonski dnevnik »Times« je ponovno predlagal, naj bi zaupali vrhovno upravo svetih krajev v Jeruzalemu Malteškemu viteškemu redu. Ker je Malteški viteški red nevtralna organizacija, je nekoliko upanja, da bodo prizadete stranke predlog sprejele.

PRVE NEDELJE — DNEVI MOLITVE

Ameriški senat je odobril predlog, da se proglasi za eno leto vsaka prva nedelja v mesecu kot dan molitve za narode onstran železne zaves. Predlog mora sedaj odobriti še predsednik.

KANADSKI MISIJONARJI

259 kanadskih misijonarjev je odšlo v misijone. Novi misijonarji pripadajo 35 misijonskim družbam. Pri slovesu so bili navzoči številni škofje in 35.000 ljudi. Slovesnost se je izvršila v Marijinem svetišču Cap de Maddalaine.

ROMANJA NA ČESKOSLOVASKEM

Poročila iz Českoslovske pravijo, da so letos Marijina božja pota številneje obiskovana kot pa druga leta, čeprav je hud nasprotni pritisk. Tudi pri podeljevanju zakramenta svete birne je bil letos naval vernikov in birmancev izredno velik.

RUSKA PRAVOSLAVNA CERKEV V AMERIKI ODKLANJA VEZI Z MOSKVO

Ruska pravoslavna cerkev v Severni Ameriki je odklonila nedavni poskus moskovskega patriarha Alekseja, da znova vzpostavi svojo oblast nad 300.000 člani te cerkve, od katerih je večina ruskega porekla.

Severnoameriška pravoslavna skupina je prekinila svoje vezi z rusko pravoslavno cerkvijo Sovjetske zveze kmalu potem, ko so zagospodarili v Rusiji komunisti in začeli preganjati vero. Glasnik ruske pravoslavne cerkve v Severni Ameriki je poudaril, da so odklonili ponovno povezavo z Moskvo zato, ker se sovjetsko nasprotovanje veri ni prav nič zmanjšalo in ker se nočejo svobodni pravoslavci v Ameriki v nobenem pogledu podvreči funkcionarju moskovske vlade.

KAPELA V ALPAH

Visoko v francoskih Alpah gradijo skavti in študentje desetih narodnosti kapelico, ki bo posvečena Mariji, Kraljici miru.

IZPUSTILI SO GA

Poročajo, da je msgr. Andrej Zakar, bivši tajnik kardinala Mindszentyja in z njim vred obsojen na dolgoletno ječo, izpuščen iz zapora. Sedaj je kaplan v nekem predmestju Budimpešte.

VISOKO PRIZNANJE

Japonski cesar je dal na razpolago večje vsote denarja trem katoliškim zavodom. Istočasno je pohvalil redovnike in redovnice zaradi njihovega zglednega socialnega delovanja.

MARIJA ZBLIZUJE

Pobožnosti v čast Materi božji so bile večkrat predmet spora med nemškimi katoličani in protestanti. Glavni asistent za praznovanje marijanskega leta v Nemčiji pravi, da je letos mnogo bolj mirno ozračje. Vedno več protestantov priznava Marijine odlike in njeno svojsko mesto v božjem načrtu odrešenja.

NAVAL NA RAZSTAVO SLOVITIH VERSKIH SLIK

Kljub prvemu vročinskemu valu si je več kot 7.000 ljudi ogledalo razstavo 30 slovitih verskih slik, ki so jo odprli v čikaškem umetnostnem muzeju. Razstava bo odprta do 1. septembra. Na razstavo so poslali svoje verske mojstrovine slavni evropski in ameriški muzeji, tako Louvre iz Pariza, Rijkov muzej iz Amsterdama, Narodna galerija iz Kanade, Metropolitanski muzej iz New Yorka in muzej lepih umetnosti iz Bostona.

OBNOVITEV ORGEL V STRASBURSKI KATEDRALI S PRISPEVKOM MISIJONARJA

Velike orgle v cerkvi sv. Tomaža v Strasburgu, na katerih se je naučil igrati Nobelov nagradenec dr. Albert Schweitzer, bodo kmalu obnovljene. Sredstva za obnovo je zbral Schweitzer s tem, da je priredil dva dobrodelna koncerta v neki drugi strasburški cerkvi, na katerih je igral razna Bachova dela v spomin na 204. obletnico smrti skladatelja. Že prej je zdravnik-misijonar priredil več koncertov, s katerimi je zbral sredstva za svojo bolnišnico v Francoski ekvatorialni Afriki.

Stanje slovenskih beguncev v Evropi

Marijan Komjanc - duhovnik

EKONOMSKO STANJE

Bil sem prepričan, da je položaj beguncev najtežji v Italiji, a sem se motil. Tu moški res ne najdejo zaposlitve, a so vsaj popolnoma preskrbljeni v taboriščih. Nekateri uživajo podporo zunaj taborišča, največ teh, čez 300, na Gorickem. V Avstriji in Nemčiji pa ni skoraj nobene popolne oskrbe beguncev. Morajo si iskati zelo težko delo na kmetih, mnogokrat so brezposelni; ko imajo stanovanje v taboriščih, ga morajo plačevati. V Avstriji dobijo zastojno hrano in stanovanje le v taboriščih v okolici Linza, a je oboje dosti slabše kakor v italijanskih taboriščih. Položaj v Avstriji in Nemčiji je le v toliko boljši, da so tam svobodni v gibanju, a ta svoboda je otežkočena s težavo iskanja dela, s slabimi plačili in z izkoriščanjem.

V Italiji so za begunce zunaj taborišč tudi izredne delitve živeža in obleke. O kakih takih splošnih delitvah pa nisem slišal ne v Avstriji ne v Nemčiji.

VZROKI BEGUNSTVA

V vseh državah sem slišal isto pritožbo: pravih političnih beguncev je zelo malo, morda pet od sto, vsi drugi so izseljeniški begunci, to je večinoma mladi ljudje, ki bežijo, da bi bili zastojni izseljeni preko morja ali pa iščejo samo aventuro. Nihče mi ni znal povedati o kakem beguncu, ki bi bil bežal pred preganjanjem radi svojega verskega prepričanja, vendar bo tudi kakšen tak. Nekaj jih je med njimi, ki so bežali, da bi se umaknili sodnji in ječi, a ne radi politike. Mnogo fantov beži pred vojaščin, ki pa ni sedaj nič hujša kakor pod prejšnjo Jugoslavijo.

Vsi bežijo s prepričanjem, da bodo lepo sprejeti in da bodo takoj emigrirali. A kaj jih čaka? Dolga leta taborišča v Italiji in težka dela v Avstriji. In potem, če se jim posreči emigracija? Poročila beguncev iz raznih delov sveta niso zmeraj rožnata, iz nekaterih dežel so kar obupna.

Trpka je zlasti usoda pravih političnih beguncev. Razočarani in svojem idealizmu so pomečani z ostalimi begunci, skupno s katerimi propadajo versko, moralno in narodno. Radi brezbriznosti zapadnih zveznikov in nemoči svojih voditeljev zgublajo vero v bodočnost in ne vedo več, zakaj so se borili in tvegali svoja življenja. Mesto priznanja za prestano žrtve najdejo le brezsrčni boj za goli obstanek. O kakšni širši politični organizaciji med begunci nisem slišal nikjer.

Koder sem potoval, v Italiji in zunaj, povsod sem slišal isto prošnjo: naj bi vsi Slovenci, razen onih zelo redkih političnih preganjancev, ostali doma, saj drvijo v versko, moralno in narodno propast. Slovenski narod se s tem samo izpava, ker izgublja najmlajše moči.

MOŽNOSTI POVRATKA V DOMOVINO

Vprašanje je težavno in delikatno. Oni, s katerimi sem govoril, so soglasno priznali, da bi bilo za mnoge begunce najbolje, da bi se vrnili domov. Dolga doba begunstva, tudi devet let že pri nekaterih, ne mudi mnogim upanja na izselitev. Čaka jih životarjenje ali boljše umiranje po taboriščih ali pod težkim delom. Svetovali so vrnitev tudi mnogim mlajšim, ki so bežali iz lahkomiselnosti.

Prej ali slej bo treba načeti z vso resnostjo to vprašanje. Najboljši način bi bil, da bi bila otvorena pisarna, ki bi sprejemala prošnje za vrnitev beguncev iz Evrope in od drugod po svetu, jih oddajala jugoslovenskim oblastem, ki bi pa morale predhodno zajamčiti tem prostovoljnim povratnikom svobodno vrnitev brez kazenskih posledic in jim tudi plačati potovanje.

Nekaj beguncev se je že vrnilo iz Italije

in Avstrije in ni bilo slišati nobenih pritožb.

Če bi kdo imel kakšen predlog v zvezi z vprašanjem beguncev in izseljencev, bi ga lahko poslal na moj naslov: Via Brigata Pavia, 42 - Gorizia - Italia. Vsak pameten predlog bo z veseljem sprejet in upoštevan.

Opomba ured.: Zgornji članek smo objavili, kakor smo ga prejeli. Dovoljujemo pa si nekaj opomb.

1. Naš list je že ponovno opozarjal na grenko pot begunstva in izseljenstva. A zdi se, da je pri marsikomu želja po življenju v svobodnem svetu, kjer si lahko kaj zaslužiš in prihraniš, močnejša nego strah

pred težkim življenjem v taboriščih.

2. Pobegi iz Jugoslavije se množijo iz dneva v dan. Kot trde, so to izseljeniški begunci. Znamenje, da jugoslovanski komunizem kljub obetom ni bogve kaj izboljšal življenjske ravni ljudstva.

3. Kar se tiče povratka v domovino, smo mnenja, da se bo tudi v prihodnje le malo kdo odločil za ta korak. Kdor je tvegati tudi smrt zato, da je prekorajil mejo, ne bo tako zlepa šel nazaj k Titu, zlasti ker je znano, kako malo more človek zidati na obljube komunistov, ne samo v mednarodnem, temveč tudi v vsakdanjem življenju. In če se hoče kdo vrniti, mislimo, da ni izrednih težav. — Nikakor pa se nam ne zdi potrebno, odpirati v ta namen posebno pisarno.

4. Vsekakor bi morali vsi skupaj izdatneje priskočiti na pomoč beguncem zlasti po taboriščih. Trajna dušna oskrba bi bila tu najbolj na mestu.

SLOVENSKA PROSVETA V TRSTU

vabi na tradicionalni

SLOVENSKI TABOR

ki bo v nedeljo 22. avgusta na

Opčinah

S KOROŠKEGA

Upoštevanje Slovencev

Na celovškem kolodvoru so v razstavnem oknu na ogled razne izdaje sv. pisma, v veliki in mali obliki. Medtem ko so nemška sv. pisma zaprta, je sredi njih odprto slovensko sv. pismo. Ali bi bilo kaj takega v Trstu ali Gorici mogoče? Tudi na znani božji poti v Marijinem Celju na Gornjem Štajerskem najdeš v lekarni na zdravilnih slovenski napis: Kapljice za želodec iz lekarne v Marijinem Celju.

Sveče

Zadeva s sveškimi zvonovi je končana. Neprijetna gonja šovinističnega nemškega tiska je ponehala, saj so nazadnje uvideli, da so v zmoti. Zvonovi so v stolpu in veselo pozdravljajo. Slovenci v Rožu pa so za izkušnjo bogatejši, saj so videli, da stari nacistični srd do Slovencev ni ponehal. Ostudna gonja proti sveškemu župniku, odboru za nabavo zvonov in proti vsem Slovincem je dosegla višek s trditvijo, da so vsi komunisti, titovci in ne vem kaj

še vse. Edini dunajski »Furche« je zavzel v tej zadevi lepo in pomirjevalno stališče in se postavil na stran in v službo pravice in resnice. Priznava, da je edino kompetenten za naročila le odbor in nihče drugi. Slovincem v Rožu in na vsem Koroškem je zadeva v Svečah v jasnem pouk in svarilo, s kom imajo opraviti. Po drugi strani pa veselo zadoščenje, da pravica in resnica še vedno najdeta pravo mesto.

Celovski velesajem

Od 5. do 15. avgusta bo velesajem v Celovcu. Letošnji velesajem obeta prekositi vse dosedanje razstave, ker bo razstava na novih prostorih, ki ne bodo tako utenjeni. Z veseljem pa ugotavljamo, da je velesajmska reklama, ki jo imamo slučajno pri roki, pisana tudi v slovenščini. Slovenščina je poleg angleščine in italijanščine dobila častno mesto. S tem je velesajmska uprava pokazala na eni strani veliko strpnost, ki jo v Trstu zastojni iščejo, na drugi strani pa upoštevala slovenske razstavljalce Koroške, slovenske obiskovalce in priznala, da so Slovenci na Koroškem avtohtona narodnostna skupina.

RAZNE NOVICE

KRESOVI V BRAZILIJU

Zveza katoliških družin v Braziliji je pričela z ostro borbo proti vsem vrstam umazanega čtiva. Vsako soboto napravljajo ogromne kresove v čast Brezmadežni in sicer s sumimi nedostojnimi časopisi in revijami. V Italiji bi bili taki sobotni kresovi še mnogo večji!

DRUGI VRH SVETA JE PREMAGAN

Lansko leto je človek slavil zmago nad Mont Everestom, letos je pa bil premagan drugi najvišji vrh sveta K 2, kot ga imenujejo. Ta gora se nahaja v pogorju Karakorum na severni meji med zapadnim Pakistanom in Afganistanom. Vrh je visok 8611 m in je manj kot 300 m nižji od Mont Everesta. Pravijo tudi, da je pot nanj še težja nego na kraljico sveta Com Lungmo (Mont Everest). K 2 je dne 31.

julija osvojila italijanska ekspedicija prof. Desia iz Milana. Njeni člani so bili poleg prof. Desia nekateri najboljši ital. alpinisti. Na pot so odšli preteklo pomlad. Zaradi slabega vremena se je njih vzpon zavlekel do konca julija. Pri tem so izgubili enega najboljših mož, slovitega plezalec iz Val d'Aoste Buehoza, ki je koncem junija umrl zaradi pljučnice. Kljub temu je ekspedicija vztrajala in tako dosegla vrh K 2.

V Italiji in zlasti v Milanu je vest o zmagi nad tem velikom Karakorumu vzbudila upravičeno veselje in ponos. V Milanu so ob tej priliki razsvetlili vsa javna poslopja kot ob najslavesnejših dogodkih. Se večje slavlje pa pripravljajo ob povratku ekspedicije, kar se bo zgodilo prihodnjo jesen. Vendar imajo zmagovalci K 2 še težko pot, ker poročajo, da so jih na poti v dolino v višini 5 tisoč m dohiteli

hude nevihte in neurja. Upajmo, da se jim ne bo zgodilo nič hudega. — Vso ekspedicijo so filmali, da bomo imeli tako priloiko, morda že prihodnjo zimo, videti njeno pot v višine na filmskem platnu in celo po televiziji.

OBNOVA REDUKCIJ

V kraju Chaco v Urugvaju je neki salezijanski pater obnovil slavne urugvajske »redukcije«, to je posebne koncentracije Indijancev. Zgradil jim je stanovanja in hleve in jih spravil iz njihovih brlogov, v katerih so živeli skupno z živino v veliki revščini. Začel jih je poučevati v krščanski veri in tudi poskrbel za njihovo zaposlitev. Vsak večer opravljajo skupno pobožnost v čast Materi božji.

PRAVOSLAVNI SKOFJE V RIMU

Pretekli teden so se mimogrede mudili v Rimu štirje dostojanstveniki ruske pravoslavne cerkve. Bili so to moskovski metropolit ter škofje iz Minska, Kijeva in Vorosilova. V Rimu so obiskali baziliko sv. Petra ter se ustavili z vidno ginjenostjo pred Michelangelovo »Pietä«. Obiskali so tudi vse štiri velike bazilike sv. mesta. Pri sv. Pavlu so se prijazno razgovarjali s tamkajšnjimi redovniki benediktinci. Gotovo, da bi se bili radi razgovorili tudi z drugimi osebami, ali z njimi je bil neprestano uradnik z ruskega poslanstva, ki jim ni služil samo za kažipot nego tudi za »angela varuha« tajne policije.

KOMUNISTI IŠČEJO SIMPATIZERJEV

V sovjetskem delu Nemčije poizkušajo komunisti tako kakor povsod drugod pridobiti jedro katoličanov, ki bi bili vdanj komunizmu in voljni z njim sodelovati. V ta namen so ustanovili društvo Gesellschaft katolischer Christen. To društvo ima

naloge, pridobivati simpatij za komunizem v krogih katoliških vernikov ter omesti njih pasivni odpor zoper komunistične ideje, češ da je možno sožitje med komunistično in krščansko ideologijo. Katoličane hočejo pridobiti za skupno narodno fronto in jih prepričati o možnosti obstoja katoličizma tudi v novih oblikah socialistične skupnosti. — V koliko se jim bodo te nakane posrečile, bo pokazala bodočnost.

UMRLA JE ENA IZMED AMERISKIH PETORČIC

Ameriske petorčice, ki so pred 27 leti bile na pozorišču vsega sveta, so sedaj zaključile prvo poglavje svoje zgodovine. Ena izmed njih, in sicer Emilie Dionne, je umrla po hudem epileptičnem napadu v Montrealu v samostanu kamor je mislila vstopiti. Ostale štiri sestre je ta nenadna smrt tršno potrla. Bilo je prvič, da so se ločile, kajti Emilie je umrla sama daleč od doma. Po natančnem pregledu so njeno truplo balzamirali, nakar je nastopila svojo zadnjo pot proti domu, v 500 km oddaljeni Corheil, kjer družina Dionne stanuje.

Nove radijske oddaje v slovenščini

RADIO VATIKAN je z mesecem avgustom uvedel novo oddajo v slovenščini, in sicer vsako sredo ob 15. uri. Oddaja je na kratkih valovih 31, 41; 25, 67; 25, 55; 55, 19; 84 ter na srednjem valu 196.

Prav tako je začela s slovenskimi oddajami tudi ital. radijska postaja v Rimu (EIAR). Ta oddaja povečini le novice vsak dan ob 13.30 do 13.50 na kratkih valovih 31, 35 ter 49, 92.

GOSPODARSTVO

Pomoč po neurju prizadetim kmetovalcem

Ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo je odobrilo vsoto 50 milijonov lir v prid oškodovancem po zadnjem neurju v noči od 28. na 29. junij. Vsi, ki so bili prizadeti radi neurja, lahko vložijo prošnjo za denarno pomoč na beneški kmetijski inšpektorat po kmetijskem inšpektoratu v Gorici.

Nadalje je ministrstvo za kmetijstvo odločilo vsoto 7 milijonov in 400 tisoč lir za kmečka posestva, ki bodo vložila prošnjo za pomoč v smislu zakonskega osnutka od 1. julija 1946. Prošnjo je treba vložiti na pokrajinskem kmetijskem inšpektoratu v Gorici, kjer se dobe tudi vsa potrebna pomagala.

Rekordni svetovni pridelek riža

Ameriško poljedelsko ministrstvo ceni po zadnjih podatkih svetovni pridelek riža v letu 1953-54 na 121.111 milijonov kg ne-luščenega riža, medtem ko je lanska rekordna letina dosegla 115.214 milijonov kg. Letošnji rekordni pridelek so dosegli po vseh celinah, kjer so skupno s svobodnimi deželami Azije pridelali 89% letošnjega svetovnega pridelka.

Z »bombami« nad mrčes v rastlinjakih

Ameriški vrtnarji kontrolirajo zdaj 90 vrst žuželk, ki so prej uničevale v rastlinjakih cvetice, zelenjavo in sadje. Pojav DDT je pomenil začetek uspešnega boja proti tej nadlogi. V novejšem času so začeli uspešno uporabljati razna druga sredstva za uničevanje mrčesa, tako zlasti raz-

ne fosfate ter nove sistematične načine.

Iznajdba »aerosolske bombe«, ki razprši uničevalno sredstvo v majenih drobcih, pomeni veliko udobnost za sodobnega vrtnarja. Prej je vrtnar porabil več ur, da je poskrpil ali potrosil z določenim sredstvom rastline v rastlinjaku, zdaj pa stoji ob koncu dneva z navadnim pritiskom razpočiti »bombo« z uničevalno vsebino.

Zlasti uspešno kontrolira lahko zdaj vrtnar med drugim moknate hrošče, orhidejskega žužka, koruznega molja, paražičničkovega rilčkarja, razne črve in afide.

Umetno kisl mleko za hranjenje prašičkov

Neka kemična tovarna v severnem Walesu je izdelala umetno kisl mleko za hranjenje prašičkov, ki bo omogočilo povečanje proizvodnje slanine v Veliki Britaniji. Novo odkritje pomeni največji doslej doseženi napredek pri reji prašičkov.

Umetno kisl mleko so preizkusili, ko svinja na kmetiji v bližini kemične tovarne ni hotela dojeti svojih desetih mladičev in je dva celo ubila, tri pa zelo pohabila. Krajevni veterinar, ki je sodeloval s kemiki tovarne pri odkritju nove umetne hrane za prašiče, je predlagal, naj bi ostalih pet mladičev hranili s sintetičnim kislom mlekom. Poskus je popolnoma uspel.

Če bo sintetična hrana prišla v splošno uporabo, bodo prašičke odslej lahko hranili večinoma umetno. To bo velikega pomena, ker jih ne bo več toliko poginilo kot doslej; svinje pa bodo letno povrgle trikrat in ne več samo dvakrat kot doslej; zelo pa se bo tudi zmanjšala nevarnost bolezni.

Mali oboževanec

Približno pol leta je imel fantek. Zadolgovno je mežikal in stegoval v pesti stisnjene ročice proti opazovalcem, ki so ga vsi zaljubljeni ogledovali. Kaj te ljudi vleče k njemu, ni sicer še vedel, vendar je že napravil važno izkušnjo: Kadar je začel prav močno jokati in vpiti, je z lahkoto vse dosegel. Tako je po mili volji jokal in vpil, včasih iz dolgočasja, z željo po spremembi. Kakor na povelje so prihitali vsi družinski člani.

»Kaj ima, otrok?«
»Morda je lačen?«
»Lahko da dobi zobe!«
»Ali je moker, da ga je treba previti...«
»Ne, ga samo vzeti v naročje...«
»Ah, ta ubogi... ljubi... dobri...«
Tako oboževani in obžalovani otrok je vpil vedno bolj, da si je skoraj izkričal pljuča iz prsi.

»Zakaj pa ne daste temu malemu paglavcu par poštenih na zadnjico, ko se izkaže da mu nič ne manjka.« je vprašala neko pametna teta, ki je ravno prišla na obisk.

»Tepsti otroka, kakšno nazadnjaštvo! je zagodrnjal brat, oče nadebudnega dediča.

»Ali se ne sramuješ?« se je ujezila stara mati ter se obrnila z veliko skrbjo proti otroku.

Samo mati malega kričanca je molčala.

»Moliš li z njim in zanj?« je zopet vprašala teta.

»Ne razume še nič o tem,« odvrne nevoljno mati.

»Pozneje bo že zadosti zgodaj.«

Ko je imel otrok pet let, je že poznal vse ugodnosti in vse užitke svojega malega sveta, in teh je bilo strahovito dosti:

Prisli so v trgovino: »Dajte mi karamele...«

Bili so pri mesarju: »Kos klobase hočem...«

Videli so trgovino igrač: »Zogo, voziček, kolo...«

Ako mati ni hotela slišati, je silil v njo, dokler se ni sramovala drugih ljudi in mu kupila, kar si je želel; če ga je okregala, je začel kričati in se hudovati. Včasih se je zgodilo, da so se začeli tudi drugi umešavati: »Dajte mu vendar...« »Ne, nikar mu ne dajte...« »Nabijte ga...« »Ne, ne ga tepsti...«

V teh težavah je začela mati z otrokom tudi moliti, ne da bi premenila način vgojbe in zadržanja do otroka. Materi je sledil, ker je tako želela; zvesto je ponavljal izgovorjene besede.

Ko je imel otrok deset let, so bili starši poklicani v šolo. Zopet je šla mati sama. »Len je in nima veselja do učenja,« je začel učitelj.

Mati je samo prikimala, ker ji ni bilo to nič novega.

»Rad laže in si izmišlja kriva dejstva.« Mati je pobledelela.

»Je nasilen proti sošolcem in jim vzame, kar se mu zljubi.«

»Saj dobi vendar doma vse, kar si želi.«

odvrne tiho mati.

Sočutno je učitelj skomizgnil z rameni. »Mož mož in jaz se delo trudi, da mu ustrežimo z vsem,« je zamrmrala mati. »Odkod neki se je navzel tega?«

»Ravno zato, ker je ta paglavce povsod zmagal s svojo voljo in trmo, dela sedaj, kar hoče. Nikoli se ni naučil, pokoriti se volji svojih predstavljenih.«

Ko je fant šel osemnajst let, je imel obraz kakor tudi vso postavo in zadržanje podobno človeku, ki je imel najmanj dvakrat tako starost. Starši so dobivali taka pisma, ki delajo očutom sive lasi in materam kopljejo glob.

»Z žalostjo vam moramo javiti, da je vaš sin...«

»Radi popolne brezbriznosti odpuščen...«

»Vsled škandaloznega obnašanja neznošen...«

»Njavno popolnoma propadel. Pijanec...«

»Osumljen radi poverbe...«

»Je mogoče sodnijsko postopanje...«

»Netovariško obnašanje nasproti sodrugom...«

Zastoj je grozil oče, zaman je jokala mati. Temu mlademu človeku se je že vse prigunilo in večkrat se mu je pojavila misel, da bi napravil konec temu brezmiselnemu življenju. Vendar ni hotel pretrgati še zadnje niti, ki ga je vezala na življenje. Tako je živel dalje, dokler ni nekega dne kot slučajno — v resnici ni bil slučaj, ampak prst božji — srečal mladega duhovnika, ki mu je postal prijatelj in vodnik. Neizrečeno veliko truda je stalo, iz tega popolnoma pokvarjenega človeka napraviti koristnega in dobrega člana človeške družbe. Z božjo pomočjo se je tudi to doseglo in mladi človek je iz lastne izkušnje potrdil po več letih, da ne uživanje in zadoščenje nagonov, marveč zmernost in obvladanje samega sebe pridobi človeku mir in srečo.

Po »Sonntagsblatta« priredil R. L.

STRŽAŠKEGA

Slov. tabor na Opčinah

Slovenska prosveta iz Trsta bo imela v nedeljo dne 22. avgusta svoj tradicionalni tabor. Zaradi obnovitvenih del na Repentabru, je bilo treba letos izbrati Opčine. Prireditev bo sredi vasi na vrtu, ki je bil last tramvajske družbe.

Tabor bo posvečen ljubezni do slovenske zemlje in slovenske besede. Nastopilo bo več pevskih skupin, zborov, solistov, pesniki bodo brali iz svojih del, dolinska skupina pa bo izvajala simbolično dramsko sliko. Po končanem izbranem sporedu bomo v senci dreves nadaljevali prijetno družabno razpoloženje, seveda ob pijači in prigrižku.

Slovenska prosveta vabi vse Slovence, ki so dobre volje, 22. avgusta na Opčine na svoj tabor.

Blagoslov kapelice v Rojanu

Nova Marijina kapelica v spomin na marijansko leto bo blagoslovljena na praznik Marijinega vnebovstetja, dne 15. avgusta. Slovesnost se bo izvršila v naslednjem redu:

1. Ob 5h popoldne v župni cerkvi blagoslov kipa Brezmadežne.
2. Procesija z Marijinim kipom iz župne cerkve h kapelici pri Lajnarjih.
3. Blagoslov kapelice.
4. Govor.
5. Večerna sv. maša (približno ob 18.30). Marijine častilce prav lepo vabimo!

Spet kres in pa tržaške frajlice v Enni

Tisti dan, ko so Tržačani romali na »Monte Berico«, je obiskal našo kolonijo prevzvišeni g. škof. V prejšnjih časih so se otroci »visokih« gospodov bali. Bežali so pred župnikom, učiteljem in žendarmom. Dandanes ni več tako. Visoki gospodje so se ponižali do malih in zato se malč več ne bojijo velikih. Tako so se tisto nedeljo zgrnili otroci okrog g. škofa, ga pozdravili in pazljivo poslušali njegovo besedo. Kaj mu homo poklonili? Najlepšo pesem. Katero? »Gor čez izarou«. In zapeli smo jo na vse grlo. In tisto našo, ki jo pojemajo za godove: »Živeli, živeli, mnoga leta srečni bili. Živio!« Zagotovili smo mu tudi zvestobo in ljubezen. Ko je odhajal od nas, je čutil, da je med tolikimi, ki škofe blati-jo in prezirajo, mnogo drugih, ki svojega Pastirja spoštujejo in ljubijo.

»Se 5 dni, še 4, še 3, še 2, danes je zadnji dan! Jutri gremo domov!« Tako so se pogovarjali veliki in mali v koloniji. Domov: to se pravi k staršem, k prijateljem, k morju, k prejšnjemu življenju. Vsakdo se rad vrne domov, pa čeprav se mu daleč od doma imenitno godi. Toda slovo mora biti kot se spodobijo za mlade ljudi, ki so skupaj živeli 30 dni. Ne gremo spat, uganjali jo bomo vso noč, gospodični bomo razdrli »grad« (prostor, kjer spi). To bo lušno! In bitka z blazinami. Šment, blazin pa ni v naši koloniji. Bomo že kaj drugega našli. Ti drzni načrti zadnje noči so po neprevidnosti prišli na ušesa šefa kolonije. Ta se ni nič ne izda, da mu je vse znano. Samo naroči, naj fantje pripravijo drva za kres! Zvečer je vse zbrano pri ognju: kuharice, perice, snažilke, učiteljice in vsa naša »mlularija«. Dolgo v noč pojememo. Muzikant se oglasi z orglicami in nato še vsi postanemo muzikantarij ob pesmi »Jaz sem muzikant«. Tudi o kmetstvu pojememo, ki je sejal oves, ga oplel, omlatil in prodal, vse zapil in se domov vrnil pijan: se z ženo skregal in se z njo lepo

spravil. Škoda, da ni bilo fotografa, ki bi slikal te ponočnjake. Piščalka je naznanila tišino in vse je utihnilo. Šef hoče govoriti! In govori: Več drvi — ena grmada — en kres — en plamen. Šestindeset otrok, ena sama družina, ena vez: medsebojna ljubezen. Obuja vse lepe doživljaje iz kolonije, razne obiske visokih osebnosti, naše izlete, zlasti zadnjega v visoko planino. »Pohvalice razgrajaje, se poslavlja od tistih, ki ne bodo šli več v šole, temveč na delo. Zahvali se vsem pridnim osebam, ki so od rane jutra do pozne noči delali zanje. V znak hvaležnosti jim pridni dečki poklanjajo najlepše in najljubše pesmi, zdaj za kuharice, potem še pesnico za perico itd. Ura je že 10. Mlajši že dremajo. Ob kresu, ki umira, zaključimo zadnji dan kolonije s prišrno molitvijo. In bojni načrti zadnje noči so se izjalovili. Kmalu potem je že vse v deželi sanj. Samo skupina »svobodnih fantov« razgraja še nekaj časa, potem je tudi pri njih mir.

Drugi dan smo vsi na nogah ob 5h. Kdo bi mogel spati, ko vse drgeta v nas: domov. Koriere so že tu in ob 7h dol v dolino

Z GORIŠKEGA

Natečaj

Goriško županstvo bo v kratkem razpisalo javen natečaj za štiri uradniška mesta v občinski upravi. Potreben bo ustmen in pismen izpit. Podrobna pojasnila daje županstvo.

Za prihodnje šolsko leto je razpisanih v goriški provinci 12 učiteljskih mest, 1 v Gorici, ostale pa na deželi. Prošnje za sprejem je treba predložiti šolskemu skrbništvu najkasneje do 30. septembra, tam se dobijo tudi vsa potrebna pojasnila.

Razpisan je tudi natečaj za tajnika in ekonomista pri občinskem podpornem društvu v Gorici (ECA). Prošnje na kolkovanem papirju za 100 lir morajo zainteresirani vložiti do 30. avgusta na tajništvo ECA v Gorici, ulica Baiamonti 22. Prosilci ne smejo biti starejši od 35 let in morajo imeti univerzitetno izobrazbo.

Poštni paketi na dom

S prvim septembrom bo tudi goriški poštni urad dostavljal pakete na bivališča.

Drugo naplačilo drž. uradnikom

Pred drugo polovico avgusta bo državna zakladnica na osnovi zaključkov ministrskega sveta izplačala vsem državnim uradnikom in upokojencem drugo nagrado kot del bodočih povisokov, ki jih bodo deležni z novim zakonom. Vsi uradniki v državnih službi bodo prejeli enako vsoto kot za velikonočne praznike, to je polovico 13. plače. Državna blagajna bo za te poviske izdala 20 milijard lir.

Jesenski izpiti

Popravni izpiti na srednjih šolah v Gorici se pričenejo 6. septembra (mature pa 20. septembra) ob 8.30 in se nadaljujejo po vrstnem redu, ki je objavljen na razglasni deski vsake šole.

Učenci, ki nameravajo delati sprejemni izpit v I. razred Nižje srednje šole (gimnazije), naj do 20. avgusta vložijo prošnjo na ravnateljstvo šole po predpisih, ki so naznanjeni na razglasni deski šole v ulici Randaccio.

s pesmijo in vriskanjem. V Vicenzi gremo k Materi božji na Monte Berico. Kdo bi ne šel z veseljem tja. Vstopimo v svetišče: zapojemo, tako kot znamo mi fantje, mogočno. Cel mesec smo se vsak dan vezali. Pozna se. Ljudje gledajo, kaj in od kod je to. Prav zato so fantje še bolj ponosni. Mariji izrečemo svojo hvaležnost in se ji priporočimo za življenje. Potem kupimo spominčke. »Za mammo to lepo Marijo z Monte Berico, za sestro zapestnico, za nono rožni venec.« Objel bi fante! Ne mislijo več na sladoled, ne; mami, očetu, noni hočejo prinesiti svoj spominček, svoj dar. Vlak je iz Vicenze zdiral proti Trstu. Po 4 ure in pol vožnje smo bili v Trstu: pri svojih starših, ki so nas objeli, nas od nog do glave pregledali, če smo se kaj popravili. Veselo je bilo snidenje s starši, a težko slovo od teh pridnih nagajivcev.

Dva dni kasneje, 19. julija, je v isto kolonijo odpotovalo 72 deklic. Prav gotovo bodo našim bralcem stresle tu in tam kaj iz svoje kolonijске torbe.

DAROV I

ZA MARIJANIŠČE NA OPCINAH

G. župnik iz Bazovice Marijan Živic namesto cvetja na grob pokojne none Antonije Sahar daruje 5.000 lir.

Opozorilo sovođenjskega županstva

Kakor smo že pred časom poročali, zahteva sovođenjsko županstvo podatke rojstev, smrti in porok iz let 1943, 1944, 1945. Ker se je do sedaj javila le polovica zainteresiranih, sovođenjsko županstvo ponovno opozarja sorodnike, naj to store čimprej, da ne zapadejo kazni.

Podprefekt v Gorici umrl

V ponedeljek 9. avgusta je v Gradežu umrl za srčno kapjo goriški podprefekt dr. Felice de Pasquale. V Gradežu je bil na oddihu s svojo ženo, ko ga je nepričakovano ugrabila smrt. Imel je 55 let. V Gorici je služboval od leta 1949. Pogreb se je vršil v sredo v Gorici v kapeli usmiljenih bratov, kamor so ga prenesli. Njegovim preostalim naše sožalje.

Poroka

V sredo 11. avgusta sta se v mestu Lecco v severni Italiji poročila Marta Komavec in prof. Albin Sirk. Nevesta je iz znane družine sodnika dr. Komavca iz Solkana, ženina pa je Bric doma iz Kojškega. Sedaj je profesor na slovenskih srednjih šolah v Gorici. Novoporočencema naše iskrene čestitke.

Povišanje šolskih pristojbin

Izšel je odlok šolskega ministrstva, po katerem bodo povisali šolske pristojbine za srednje šole. Te pristojbine stopijo v veljavo že s prihodnjim šolskim letom:

NIŽJA SREDNJA ŠOLA: sprejemni izpit in vpis 600 lir; solnina za vsak razred po 1000 lir; zaključni letni izpit 600 lir; nižji tečajni izpit 1.500 lir.

VIŠJA GIMNAZIJA IN LICEJ: vpis 1000 lir; solnina za vsak razred 3.500 lir; letni izpit 1000 lir; sprejemni izpit na licej in letni izpit po 2.000 lir vsak; zrelostni izpit 4.000 lir.

UČITELJIŠČE: vpis 1.000 lir; solnina za vsak razred po 2.000 lir; letni izpit 1.000 lir; zaključni izpit 2.000 lir; zrelostno spričevalo 1.000 lir.

STROKOVNA ŠOLA: pristojbina za diplomu 250 lir.

V naslednjih treh letih se bodo navedene pristojbine povisale postopoma za 40%. Vendar predvideva ta nova odredba tudi popolno ali delno oprostitev pristojbin revnim dijakom z dobrimi učnimi uspehi, zlasti še za vojne sirote in otroke invalidov.

Podrobna pojasnila lahko dobijo zainteresirani na šolskem skrbništvu in na tajništvih šol.

Z novimi pristojbinami bo marsikak dijak hudo prizadet, ker so nesorazmerno visoke. Vlada bi morala upoštevati, da so dijaki in njih starši velikokrat reveži, ki si še za knjige komaj utrjujejo od ust.

Ponovna otvoritev železniške proge med južno postajo in Št. Petrom

Že od leta 1947 je bil železniški promet med goriško južno postajo, Šempetrom in severno postajo ukinjen. Zadnje čase pa se je mnogo govorilo o potrebi zopetne otvoritve te železniške proge, ki bi mnogo doprinesla k povečanju trgovine med Italijo in Jugoslavijo. Besede niso zdale v prazno in tako sedaj skupina delavcev državnih železnic popravlja ta del proge. Ponovna otvoritev železniškega prometa med južno in severno postajo bo brez dvoma pomnila nov korak k zboljšanju ekonomskega položaja goriške občine in tudi odnosov med obema državama.

Iz Beneške Slovenije

Dolenji Barnas

Na Veliki šmaren se bodo obhajale v barnaškem svetišču Tolažnice žalostnih izredne slovesnosti v spomin in proslavo Marijinega svetega leta.

Zjutraj bodo tri sv. maše in sicer: ob 6.30, 8.30 ter slovesna peta sv. maša ob 10.30 pri kateri bo pel mogočen zbor 60 pevcev Perosijevo mašo »Saecunda Pontificalis«.

Popoldne ob 4h bodo slovesne večernice, nato velikanska procesija s kipom Vnebovzete. Med procesijo bo na barnaškem mostu preč. g. msgr. videmske stolne cerkve v imenu nadškofa odkril in blagoslovil umetniški spomenik, katerega je Barnas postavil v imenu cele dekanije — na vratih Benevzete. Med procesijo bo na barnaškem močije, — Brezmadežni, da bo obvarovala lepe in verne nediške doline krivih naukov materialističnega komunizma. »Custodem me posuerunte«.

Bogati srečolov (2 kolesi, pišigab, radio itd.) ponuja srečo vsem igralcem — in vesela tekma pescev vabi vse fante od 12. do 16. leta, da pokažejo, kako znajo teči in si pridobiti bogatih nagrad.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Kako je ameriški Podlesnik bankovce ponarejal

Zgodba izgleda kot hudovita izmišljotina in vendar ni. Njen junak ni popoln poštenjak, ker je ponarejanje bankovcev kaznivo v vseh civiliziranih državah. Tudi na ameriških dolarskih bankovcih je natisnjena pripomba, ki strastnim posnemalcem zapeljivih slik na bankovcih kviri veselje. Pripomba namreč s težko kaznijo preti vsaki konkurenci, ki bi hotela tekmovali z državno tiskarno bankovcev.

Podlesnik je pripombo gotovo v svo natančnostjo prebral in — grešil. Z veliko spretnostjo je izdelal kar cel kup ponarejenih dolarskih bankovcev, ki so bili za las podobni pravim. Večina ljudi sprejema bankovce s polnim zaupanjem in se ne meni ali so pristni ali ponarejeni. Tako pa ne postopajo ljudje, ki imajo že po poklicu opravka z denarjem. Ti ljudje si temeljito ogledujejo bankovce, ki jim jih ljudje prinašajo. Eden takih pikapolončarjev je zasačil Podlesnika pri nečednem poslu. Kljub temu se Podlesnik ni prav nič razburjal pred sodnikom.

»Ponarejevali ste bankovce,« je sodnik pričel s strogim naglasom. »Vaše oporekanje je otročje. Tu ležijo dokazi: ponarejeni bankovci in klišeji, ki so jih našli na vašem stanovanju.«

Podlesnik je smehljaje odgovoril: »Kljub temu vztrajam pri svoji trditvi, da bankovcev nisem ponarejeval. Če hoče kdo nekaj potvrditi, mora original tudi točno ponarediti. Poleg tega mora ljudi, ki jim je bankovec izročil, tudi oslepariti.«

Sodnik je postal nestrpen: »To ste vendar storili!«

»Nikakor! Vzemite, prosim, bankovec v roko in prečitajte si besedilo!«

Prinesli so povečevalno steklo in gospodje so z vso skrbnostjo poskušali razrešiti besedilo. Najprej je sodnik obstremel, nato pa prrsnil in smeh. Smejal se je državni tožilec, smejali so se porotniki in z njimi tudi radovedni poslušalci.

Po ameriških zakonih so Podlesnika oprostili, kajti na tistem mestu, ki v lepih okrasnih naznanja zakonito opozorilo, da je ponarejanje državnih papirjev kaznivo s težko kaznijo, je bilo na Podlesnikovih bankovcih natisnjeno tole: »Ta bankovec je ponarejen. Kdor ga sprejme za pravega, je norček!«

Darovi za sklad L. Kemperla

Furlan Ivanka - Trst 2000; verniki Sv. Vincencija - Trst 2150 lir.

Za SLOVENSKO SIROTIŠČE

Marija Živec, Trst, namesto cvetja na grob pok. mame g. Antonije Sahar 2000 lir; g. Štekar, Števerjan, več košar hrušk in breskev.

Iskren Bog plačaj!

OBVESTILO

TVRDKA G. KERŽE

TRST, Piazza San Giovanni št. 1 - Telefon 35-019

ki obstoja in deluje nepretrgoma že 88 let v solidnem in neumornem delu, je na željo svojih cenjenih odjemalcev

USTANOVILA

oddelek za izvoz darilnih paketov z raznovrstnim blagom za Jugoslavijo in ostale države, ki že deluje v polnem obsegu.

Vsi, ki niste bili do danes obveščeni o našem novem poslovanju in želite svojim sorodnikom in prijateljem pokloniti kakršnokoli darilo, kakor: živila, tekstilno blago, radiosprejemnike, glasbila, pisalne, šivalne ali pralne stroje, električne sesalce za prah, električne hladilnike-Frigideires, štedilnike na dva, plin ali elektriko, nerjaveči namizni pribor, porcelan, bicikle, motocooters itd. itd., Vas vljudno vabimo, da se zglasite osebno ali pismeno pri nas na zgornjem naslovu.

Postreženi boste točno, po konkurenčnih cenah in s kvalitetnim blagom!

Mati božja joče

Mesto Sirakuza na najbolj južnem koncu Sicilije s približno 80.000 prebivalci, za katero so dosedaj vedeli le zgodovinarji in ne preveč gosti ameriški in nemški turisti, je proti koncu lanskega leta zaslovelo po vsem katoliškem in nekatoliškem svetu.

Kaj je bilo vzrok temu tako nepričakovanemu slovesu sicilijanskega mesta?

V ulici degli Orti je od l. 1943 živel dninar Angelo Januso v mali hišici, ki je imela komaj tri prostore. Z njim je stanoval tudi njegov brat Jožef — pristaniški delavec — z družino.

21. marca 1953 se je Angelo Januso poročil z 20-letno Antonijo Giusto; tako je bila ena soba odkazana mlademu paru za spalnico.

Novoporočencema sta dobila kot poročna darilo — med drugim — tudi iz mavca (gipsa) napravljeni kip Sreca Marijinega. Kupila ga je bila nevesta s svojimi revnimi prihranki njena sorodnica Maria Grazia. Stal je 3500 lir.

Bil je to navaden kip, kot jih je videti tudi pri nas, 28 cm visok, pritrjen na ste-

kleno ploščo z okvirjem. Visel je na zidu ob vzglavju postelje.

Dne 29. avgusta 1953 je šel Angelo Januso zjutraj na delo kakor navadno. Vendar je bil to jutro potrt in v velikih skrbeh, ker je pustil doma bolno ženo, ki je bila že par ur v nezavesti. Imela je že večkrat take napade, odkar je postala noseča. Čutila je hude bolečine in tudi vid ji je večkrat izginil ob takih napadih; zdravnik je izjavil, da je to zastrupljenje krvi vsled nosečnosti in da proti temu ni pomoči.

Čeprav se je to že večkrat zgodilo, vendar ni bilo še nikoli tako hudo kakor to pretrelo noč.

Zjutraj ob 8.30 se je zavedla. Ležala je z glavo ob vnožju postelje; tako je lahko bolj videla podobo Matere božje, h kateri se je obračala za pomoč v takih trenutkih. Tako tudi sedaj.

Čeravno se ji je vid v prejšnjih napadih le polagoma vračal, je sedaj videla kip Matere božje kar naenkrat in prav natančno pred seboj. Gleda, gleda, zd se ji, da sanja... Na spodnji obrvi se nekaj blišči, zd se kapljica vode. Gleda boljše... Je li mogoče? To so solze, prave solze! Za-

čele so se utrinjati tudi v drugem očesu, močijo mili obraz Matere božje, polzijo čez pol odprta usta in v roko, s katero drži svoje sree. Tudi se zdi, da se je neka tiha žalost razlila čez vse obraz, ki se je prej nekoliko prijetno smehljaj.

Hudo prevzeta hoče Antonija poklekiniti ter začne v strahu in začudenju klicati: »La Madonna piange!« Mati božja joče! Mati in svakinja mislita, da se bolnici meša in jo hočeta pomiriti; nobena ni še opazila kipa s solzami. Bolnica pa kar noče odvrtni pogleda od slike. Nato pogledata ena in druga na zid in obema se izvije krik: »Mati božja joče v resnici!«

Prišli so tudi sosedje in še drugi ter videli isto: Iz oči so prihajale solze in sicer toliko, da so od podobe kapljale na vzglavnik in posteljne rjuhe.

Priče tega prizora niso bile vse prav verni kristjani, vendar vsi pokleknejo in molijo kakor menda še nikoli prej v življenju. Kmalu so začeli klicati po ulicah: »Tukaj je Mati božja, ki joče!« Hiša se je napolnila z radovedneži, ki so pa tudi hitro stekli naprej, raznašati povsod ta čudoviti dogodek.

Ob deveti uri je policija odnesla podo-

bo v policijsko ravnateljstvo. Tudi tam je Madonna jokala, da so vsi prisotni — ne sicer drugače najbolj vzorni kristjani — pokleknil in molili.

Opolnoči so jo spet izročili Angelu Januso, da jo ponese domov. Ni se mu posrečilo priti v hišo vsled prevelike gneče ljudi, ki so čakali tam vso noč. Komaj proti jutru je mogel skozi stranska vrata priti v hišo. Odkar so prišle solze, je tudi njegova žena popolnoma ozdravela — prva v velikem številu pozneje ozdravljenih.

Tudi drugi dan — v nedeljo — so drveli ljudje v ulico degli Orti: nekateri so še vso noč čakali zunaj pred hišo. Prišli so tudi duhovniki, redovniki in redovnice. In zopet je Madonna jokala.

Naravno je, da tudi časnikarjev in fotografov ni manjkalo, ki so razpravljali o čudežu. Sneli so podobo z zida in jo ogledovali od vseh strani ter brisali solze, ki so pa le naprej prihajale in padale na tla.

Ponedeljek 31. avgusta je že tretji dan, odkar se podoba solzi. Ljudi vedno več; ne samo iz Italije, ampak tudi iz drugih držav.

Prvega septembra je tamkajšnji župnik Bruno zbral komisijo strokovnjakov, ki naj

bi ugotovila, kaj je s temi solzami.

Ta komisija je dognala, da je kip votel, stene so 1 cm debele, v notranjosti je vse suho in oči tvorijo eno z vsem skupaj. Vzeli so s seboj tudi 1 kubični centimeter solz v stekleni cevi, ki so jih pozneje preiskali v kemičnem laboratoriju ter ugotovili, da so to solze iz enakih sestavin kakor druge človeške solze. (Podpisan je bil dr. prof. Leopoldo La Rosa).

Drugega septembra je šla Antonietta Giusto k nadškofu msgr. Hektorju Baranzini-ju in mu vse natančno povedala. Nadškof je pa med tem časom že prejel poročilo komisije zdravnikov in kemikov. Popoldne je v spremstvu prelatov in župana šel sam tja pogledat podobo ter imel pred hišo tudi kratek nagovor na zbrano množico.

Dne 8. septembra se je nadškof zopet vrnil v Via degli Orti, kjer je skupno z vsemi molil rožni venec.

Nadškof je bil sprejet tudi pri sv. očetu, ki je pazljivo poslušal ter nadškofu naročil, naj bo previden in vso stvar tako reši, kakor je prav za rešenje duš v tem tako nevarnem času zmot in zmešnjav.

(Konec prihodnjic)